

SVENSK FÖRENING
FÖR OBSTETRIK OCH GYNEKOLOGI
ARBETS- OCH REFERENSGRUPP
FÖR

ENDOKRINOLOGI

Polycystiskt ovarialsyndrom (PCOS)

Rapport nr 58
2008

Arbets- och referensgruppen för Endokrin

Nr 58
2008

Polycystiskt ovarialsyndrom (PCOS)

Författare:

Marie Bixo	Institutionen för klinisk vetenskap, obstetrik och gynekologi, Umeå universitet, Umeå
Gabriel Fried †	Kvinnokliniken, Karolinska universitetssjukhuset, Stockholm
Maria Halldin Stenlid	Barnkliniken, Akademiska sjukhuset, Uppsala
Pia Hedberg	Kvinnohälsan, Frösön
Angelica Lindén Hirschberg	Kvinnokliniken, Karolinska universitetssjukhuset, Stockholm
Eva Innala,	Kvinnokliniken, Norrlands universitetssjukhus, Umeå
Izabella Jawad	Kvinnokliniken, Örebro universitetssjukhus, Örebro
Stefan Jansson	Laxå vårdcentral
Sabine Naessén	Kvinnokliniken, Karolinska universitetssjukhuset, Stockholm
Kerstin Nilsson	Kvinnokliniken, Örebro universitetssjukhus, Örebro
Margareta Nordenvall	Skeppsbrons läkarpraktik, Stockholm
Inger Sundström Poromaa	Institutionen för kvinnors och barns hälsa, Uppsala universitet, Uppsala
Inga Wihman Fröding	Kvinnokliniken, Södertälje sjukhus, Södertälje

Redaktör:	ARGUS Professor Lars-Åke Mattsson, Kvinnokliniken, SU/Östra, Göteborg
Layout:	Moniqa Frisell
Tryck:	Elanders 2008

Innehåll

Inledning.....	5
Klinisk bild vid PCOS	7
Diagnoskriterier och utredning vid PCOS	9
Epidemiologi	15
Patogenes	17
PCOS i tonåren	21
PCOS i perimenopaus och klimakteriet	25
Blödningsrubbningsar och risk för endometrie cancer vid PCOS	27
Behandling av hirsutism vid PCOS.....	33
PCOS och infertilitet.....	37
PCOS och graviditet.....	41
Övervikt och PCOS.....	45
Aptitreglering vid PCOS.....	51
Metabola syndromet och dess koppling till PCOS	55
Kroppssammansättning och fysisk prestation vid PCOS	59
Psykisk hälsa och välbefinnande hos kvinnor med polycystiskt ovarialsyndrom ...	61
Patientinformation.....	65

Inledning

Polycystiskt ovarialsyndrom (PCOS) är den vanligaste endokrina störningen hos kvinnor i fertil ålder. PCOS är ett heterogent tillstånd som kan ändra sig över tid hos den enskilda kvinnan. Även diagnoskriterierna har ändrats över tid så att diagnosen numera omfattar en större grupp kvinnor än tidigare och där vissa kvinnor har mindre uttalade symtom än tidigare.

Läkare från olika specialiteter kommer i kontakt med dessa patienter. På Internet finns bra och dåliga hemsidor som berör PCOS och det är också på Internet som patienterna många gånger hittar sin information. Det är därför viktigt att gynekologen har en bra och bred allmänbildning för att kunna möta de frågor som patienterna kommer med.

Syftet med denna ARG-rapport är att ge en aktuell översikt av kunskapsläget om PCOS av relevans för gynekologen. De flesta kapitel har en struktur som rekommenderas av Evidens-ARG.

Behandling vid PCOS måste individualiseras och blir beroende av de aktuella problem och symtom som kvinnan presenterar vid ett givet tillfälle. Vi har därför valt att dela upp behandling av PCOS i fyra kapitel som rör de vanligaste problemen vid PCOS, nämligen blödningsrubbningar, hirsutism, övervikt och infertilitet. I de kapitel som rör behandling av PCOS har vi försökt att hålla oss till behandlingar för vilka vi finner evidens.

I slutet av denna ARG rapport finns ett exempel på en patientinformation som kan användas i kliniken. Denna patientinformation kan också laddas ned från SFOGs hemsida; www.sfog.se.

Bra information på Internet om PCOS finns på www.pco-s.com

ARG-rapportens författare